

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Миколаївського національного
університету
імені В. О. Сухомлинського
В. Д. Будак
2019 року

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ІЗ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ
СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

**ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ)
035.10 ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА**

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 15 від «02» 04 2019 року)

Розглянуто та схвалено
на засіданні приймальної комісії
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 6 від «19» 03 2019 року)

МИКОЛАЇВ – 2019

Прийом на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) здійснюється на конкурсній основі за результатами додаткового вступного випробування у формі співбесіди. Вступники проходять співбесіду в обсязі чинних програм ступеня бакалавр.

Розробник програми фахового вступного випробування: .

Доцент кафедри загальної та прикладної лінгвістики В. В. Желязкова

Затверджено на засіданні кафедри загальної та прикладної лінгвістики
Протокол № 9 від 12.02.2019 р.

Затверджено на засіданні вченої ради факультету іноземної філології
Протокол № 7 від 20 лютого 2019 р.

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	3
3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	6
4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	11
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	12

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму додаткового вступного випробування зі спеціальності 035 Філологія. 035.10 Прикладна лінгвістика (згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266) розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра відповідної спеціальності.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальність 035 Філологія. 035.10 Прикладна лінгвістика.

Мета додаткового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів та визначення рівня фахової підготовки. Абітурієнти допускаються до складання фахових випробувань із профільних дисциплін та екзамену з іноземної мови за умови успішного проходження додаткового вступного випробування, тобто за умови набору кількості балів, що вища за поріг «склав/не склав», який становить 75 балів.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня бакалавр:

- 1. Основи прикладної лінгвістики.*
- 2. Загальне мовознавство.*
- 3. Теорія та практика перекладу.*
- 4. Загальна та прикладна фонетика.*
- 5. Загальна та прикладна семантика.*
- 6. Загальна та прикладна граматики.*

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступник повинен знати:

1. Одиниці мови та правила їх поєднання.
2. Сучасну мовознавчу термінологію.
3. Класифікації мов світу та основні поняття типологічного опису мов.
4. Теорії виникнення мови (філогенез) та процесу становлення і розвитку мовлення окремого індивіда.
  5. Особливості та види текстів, методи, принципи та прийоми лінгвістичного аналізу.
  6. Основні поняття та критерії класифікації стилів.
  7. Передумови та головні напрями дискурсології в мовознавстві; визначати головні категорії та типи інтеракції дискурсу.
  8. Сучасні наукові методи лінгвістичних, зокрема соціолінгвістичних, психолінгвістичних, лексикографічних, семантичних, когнітивних досліджень.
  9. Іноземні мови (англійську, німецьку).
  10. Бути обізнаним в основних напрямках комп'ютерної лінгвістики, механізмах комп'ютерної обробки інформації.
  11. Методики діагностування почерку людини.
  12. Вступник повинен вміти:
    13. Формувати уміння та навички здійснювати мовленнєву діяльність, зумовлену комунікативною метою.
    14. Володіти всіма видами мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, письмо, аудіювання) на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства.
    15. Володіти особливостями ділового мовлення та ведення діловодства.
    16. Засвоїти основи комп'ютерних методів автоматичного аналізу текстів природною мовою.
    17. Проводити порівняльні дослідження структурних і функціональних

властивостей мов незалежно від характеру генетичних відношень між ними.

18. Володіти навичками планування та проведення лінгвістичного експерименту.

19. Формувати умінь аналізувати мовні явища як об'єктивацію багатофакторної діяльності людини; засвоїти інформації про зміст, проблеми і методи сучасної психолінгвістики

20. Володіння знаннями з основних напрямків, закономірностей, змісту і форм наукової діяльності, методів планування, організації та керування науковою творчістю, роботою наукових колективів.

21. Мати уявлення про мову як фактор об'єднання етносу, народу, нації.

22. Застосувати досягнень національної та світової культури у вирішенні власних професійних та життєвих завдань.

23. Володіти розвиненою культурою мислення, умінням ясно й логічно висловлювати свої думки.

24. Володіти етичними та правовими нормами, що регулюють стосунки людей, ставлення особистості до навколишнього середовища.

25. Формувати власної оцінки, позиції щодо історичних процесів в Україні та місце української мови як рідної та державної.

26. Володіти навичками наукової організації праці.

27. Розвивати навички самостійного опанування нових знань.

28. Уміти працювати з довідковою літературою, різнотипними словниками, електронними базами даних, системами інформаційного пошуку.

29. Вміти користуватися мовними технологіями (технологія впливу, технологія мовної агресії та ін.); типологізувати основні різновиди рекламних текстів, створювати рекламні оголошення.

30. Володіти мовою як пізнавальним знаряддям кодування та трансформації знань.

31. Володіти особливостями перекладацької діяльності; знати основні види

перекладу.

32. Визначати та характеризувати прикладні аспекти графіки; користуватися законами шифрування та дешифрування.

3. ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

«Основи прикладної лінгвістики»

1. Теоретичне та прикладне мовознавство. Прикладна лінгвістика як наука й навчальна дисципліна (Історія прикладної лінгвістики; об'єкт, предмет, завдання й методи дослідження в прикладній лінгвістиці).

2. Функції мови в суспільстві та проблема їх визначення. Змістова структура та напрями прикладної лінгвістики як наукової дисципліни. Міжпредметні зв'язки прикладної лінгвістики.

3. Комп'ютерна лінгвістика. Об'єкт, предмет і завдання комп'ютерної лінгвістики. Моделювання спілкування. Гіпертекстові технології представлення тексту.

4. Актуальні проблеми та напрями комп'ютерної лінгвістики (машинний переклад, автоматична обробка природної мови, автоматичне анотування, реферування, моделювання спілкування тощо).

5. Системи автоматичної обробки тексту (загальні принципи створення систем автоматичної обробки тексту, приклади систем автоматичної обробки тексту, лінгвістичні процесори та принципи їх будови).

6. Машинний переклад. Характеристика досвіду та проблем розробки систем машинного перекладу.

7. Аспекти дослідження мови. Мовний матеріал у лінгвістичних дослідженнях.

8. Об'єкт, предмет, завдання й методи психолінгвістики. Мовленнєва діяльність, її види та структура.

9. Психолінгвістичні теорії породження, сприймання та засвоєння

мовлення.

10. Прикладні аспекти психолінгвістики (судова психолінгвістика, психолінгвістика допиту, ідентифікація мовлення, мова і гендер, технології мовленнєвого впливу, техніка НЛП).

11. Об'єкт, предмет, завдання й методи квантитативної лінгвістики. Основні поняття квантитативної лінгвістики.

12. Об'єкт, предмет, завдання й методи корпусної лінгвістики. Корпуси текстів та їх типи.

13. Лексикографія як прикладна лінгвістична дисципліна. Об'єкт, предмет і завдання лексикографії. Історія лексикографії.

14. Напрями комп'ютерної лексикографії. Комп'ютерні словники та їх типи.

15. Словник. Базові параметри типологізації словників. Словникова стаття та її будова.

16. Лінгводидактика як прикладна лінгвістична дисципліна. Об'єкт, предмет і завдання лінгводидактики. Методи навчання іноземної мови (граматико-перекладний, прямий, аудіолінгвальні та аудіовізуальні методи). Сучасні підходи до навчання іноземних мов (комунікативно-діяльнісний та особистісно-орієнтований підходи).

17. Напрями термінознавства та термінологія. Термін як основна одиниця термінознавства. Ознаки термінів. Лінгвістична термінологія як особлива терміносистема. Лінгвістична термінографія. Державні стандарти термінів і визначень.

18. Мова та етнос. Етносоціальні функції мови. Об'єкт, предмет, завдання та напрями етнолінгвістики.

19. Основні поняття етнолінгвістики (етнос, етнічна самосвідомість, рідна мова, національна мова, національно-мовна картина світу тощо). Поняття мовної картини світу. Концепти та їх типи.

20. Мова і культура. Лінгвокультурологія. Предмет, завдання та методи лінгвокультурології.

21. Мова і суспільство. Функції мови в суспільстві. Соціолінгвістика. Об'єкт, предмет і завдання соціолінгвістики. Методи соціолінгвістичних досліджень.

22. Актуальні проблеми соціолінгвістики. Мовна ситуація, її типи та складові. Характеристика мовної ситуації в Україні.

23. Мова й держава. Політична лінгвістика, її об'єкт, предмет, завдання та методи. Методики контент-аналізу та когнітивного картування.

24. Політичний дискурс. Жанри політичної комунікації.

25. Основні поняття політичної лінгвістики (мовна політика, мовне будівництво, мовне планування). Характеристика мовної політики в Україні.

«Загальне мовознавство»

1. Зв'язок мови з мисленням.

2. Предмет семіотики. Знакова природа інформації. Знаковий характер мови. Типи мовних знаків та їх характеристика.

3. Мова, мовлення і мовна діяльність.

4. Системно-структурна організація мови (мова як система і структура, мовні рівні та їхня ієрархія).

5. Фонетика і фонологія. Класифікація звуків мови. Вчення про фонему, її варіанти і функції.

6. Лексикологія і семасіологія. Слово і поняття.

7. Лінгвістика тексту.

8. Виникнення науки про мову та її розвиток до початку XIX ст. (мовознавство у Стародавній Індії, Греції та Стародавньому Римі; арабське, китайське, японське мовознавство; європейське мовознавство середніх віків та епохи Відродження).

9. Філологічна наука в Україні, Білорусі та Московській державі

XV–XVIII ст. Мовознавство в Західній Європі та Росії XVII–XVIII ст.

10. Проблема походження мови у працях філософів та мовознавців XIII–XIX ст.

11. Розвиток порівняльно-історичного та загального мовознавства в першій половині XIX ст. Порівняльно-історичний (генетичний) метод дослідження мов.

12. Філософсько-лінгвістична концепція Вільгельма фон Гумбольдта.

13. Мовознавство в другій половині XIX ст. Розробка основ наукової етимології та лінгвістичної палеонтології.

14. Натуралізм у мовознавстві (Август Шлейхер). «Теорія хвиль» Йоганна Шмідта.

15. Лінгвістичний психологізм Х. Штейнталь. Харківська лінгвістична школа О. О. Потебні.

16. Молодограматизм, його критика та пошуки нових шляхів дослідження мови.

17. Розвиток лінгвістичної думки в Росії кінця XIX–початку XX ст.

18. Соціологізм у мовознавстві. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра.

19. Лінгвістичний структуралізм. Американський структуралізм. Лондонська лінгвістична школа. Празька школа функціональної лінгвістики. Казанська лінгвістична школа.

20. Проблеми акцентології, етимології та лексико-семантичної системи мови.

21. Типологія мов та мовні універсалії.

22. Актуальні напрями розвитку сучасного мовознавства.

«Теорія та практика перекладу»

1. Теоретичні та методологічні аспекти перекладу. Завдання лінгвістичної теорії перекладу. Види та типи перекладу. Типи перекладу.

Переклад у навчанні іноземної мови.

2. Загальна та часткові теорії перекладу. Адекватність і точність перекладу. Типи відповідників при перекладі.

3. Лексичні аспекти перекладу. Передача власних імен та географічних назв при перекладі. Національно марковані лексичні компоненти та методи їх перекладу. Мовні лакуни.

4. Інтернаціоналізми. Методи перекладу інтернаціоналізмів.

5. Переклад ідіоматичних, фразеологічних та стійких словосполучень. Трансформування ідіоматичних словосполучень у процесі перекладу. Крилаті вирази, приказки та прислів'я.

6. Лексико-граматичні аспекти перекладу. Трансформація у процесі перекладу. Граматичні та стилістичні трансформації у перекладі.

7. Синтаксичні аспекти перекладу. Слово і речення. Залежність перекладу слова від контексту. Порядок слів і структура речення при перекладі. Переклад синтаксичних комплексів.

«Загальна та прикладна фонетика»

1. Сегментні одиниці мовленнєвого потоку. Теорії складу. Склад та його типи. Проблема визначення меж складу. Артикуляційна характеристика голосних і приголосних звуків.

2. Артикуляційна база. Основні методи вивчення артикуляції звуків.

3. Транскрипція, її різновиди (фонетична, фонематична, практична). Система транслітерації. Міжнародний фонетичний алфавіт.

4. Прикладні аспекти фонетики. Фоніка і фоносемантика.

5. Основи автоматичного розпізнавання та розуміння мовлення.

6. Фонологія. типи фонологічних систем. Фонологічні школи.

«Загальна та прикладна семантика»

1. Семантика як лінгвістична дисципліна. Місце семантики в

інтегральному описі мови.

2. Лексична семантика. Лексико-семантична парадигматика. Принципи і методи опису лексичного значення слова. Лексична синтагматика.
3. Граматичне значення. Типи граматичних значень. Взаємодія лексичного і граматичного значення.
4. Словотвірне значення. Відсильна і формантна частини похідного слова.
5. Синтаксична семантика. Компоненти синтаксичного значення. Предикативність. Семантичні компоненти категорії предикативності. Семантика простого і складного речення. Семантика надфразових єдностей: текст, дискурс, період, блок.
6. Прикладні аспекти семантики. Автоматичний логіко-семантичний аналіз тексту. Основні напрями дослідження у сфері формалізації семантики.

«Загальна та прикладна граматики»

1. Граматичне значення. Способи вираження граматичних значень. Граматична форма. Граматична парадигма.
2. Граматичні категорії та їх типи.
3. Частини мови як основні морфологічні одиниці. Принципи класифікації частин мови. Актуальні питання визначення частин мови в сучасній граматиці. Проблема поділу слів на частини мови в сучасному мовознавстві.
4. Граматична категорія відмінка. Значення відмінків.
5. Граматична категорія часу. Система часових форм у сучасній українській мові. Значення і творення форм теперішнього, минулого та майбутнього часу. Асиметричні явища категорії часу.
6. Машинна морфологія. Машинна морфологія, предмет і завдання машинної морфології. Напрями морфологічного аналізу. Методи автоматичного

морфологічного аналізу тексту. Сучасний стан морфологічного аналізу.

7. Словосполучення як непередикативна одиниця синтаксису. Типи словосполучень. Проблеми визначення словосполучення у сучасній науці.

8. Теорія членів речення (головні та другорядні члени речення: семантика та способи їх вираження).

9. Складнопідрядне речення. Проблема класифікації СПР. Принципи класифікації.

10. Складносурядне речення. принципи класифікації і дефініція, структура, формальні і семантичні ознаки.

11. Обробка лінгвістичної письмової інформації на рівні словосполучень, речень, тексту.

12. Автоматичний синтаксичний аналіз тексту.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Додаткове вступне випробування проводиться у формі співбесіди.

Список допущених до додаткового вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол, та складається з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки).

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми співбесід, екзаменаційні білети, критерії оцінювання відповіді вступника.

Екзаменаційні білети складаються відповідно до Програм фахових вступних випробувань. Програми фахових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (<http://www.mdu.edu.ua>).

Додаткові вступні випробування проводяться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Розклад проведення додаткових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На додаткове вступне випробування вступник з'являється з паспортом.

Додаткове вступне випробування у формі співбесіди проводяться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової атестаційної комісії згідно з розкладом у день іспиту.

Вступник одержує екзаменаційний білет, який містить 3 питання з дисциплін, що є профільними для відповідної спеціальності. На кожне питання треба дати вичерпну відповідь.

Під час співбесіди члени відповідної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші співбесіди, який по закінченні співбесіди підписується вступником та членами відповідної комісії.

Інформація про результати співбесіди оголошуються вступникові в день її проведення.

Додаткове вступне випробування оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів, при цьому кожне питання оцінюється в 33 бали. Якщо абітурієнт набрав 0 балів з будь-якого питання, то вважається, що додаткове вступне випробування не складено.

Абітурієнти допускаються до складання фахових випробувань із профільних дисциплін та екзамену з іноземної мови за умови успішного проходження додаткового вступного випробування, тобто за умови набору

кількості балів, що вища за поріг «склав/не склав», який становить 75 балів.

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«Основи прикладної лінгвістики»

1. Бенвенист Э. Общая лингвистика / под ред., со вступ ст. и коммент. Ю. С. Степанова. – М. : Издательство «Прогресс», 1974. – 448 с.
2. Должикова Т. І. Практикум з лінгвістики тексту : навчально-методичний посібник / Т. І. Должикова, І. В. Мілева, А. В. Нікітіна. – К. : Ленвіт, 2011. – 142 с.
3. Жеребило Т. В. Словарь лингвистических терминов. – Изд. 3-е, испр. и доп. / Т. В. Жеребило. – Магас : Изд-во ИнГГУ, 2004. – 350 с.
4. Засєкіна Л. В., Засєкін С. В. Вступ до психолінгвістики: Навчальний посібник. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2002. – 168 с.
5. Корпусна лінгвістика / [В. А. Широков, О. В. Бугаков, Т. О. Грязнухіна та ін.]. – К. : Довіра, 2005. – 471 с.
6. Лайонз Дж. Введение в теоретическую лингвистику / Дж. Лайонз. – М. : ПРОГРЕСС, 1978. – 544 с.
7. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика : учеб. пособие / В. А. Маслова. – 3-е изд., перераб. и доп. – Минск : ТетраСистемс, 2008. – 272 с.
8. Маслова В. А. Лингвокультурология / В. А. Маслова. – М. : Издательский центр «Академия», 2010. – 204 с.
9. Никитина Е. С. Семиотика. Курс лекций : Учебное пособие для вузов / Е. С. Никитина. – М. : Академ. Проект; Трикста, 2006. – 526 с.

10. Панько Т. І. Українське термінознавство : підруч. для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
11. Проблеми типологічної та квантитавної лексикології : [зб. наук. праць / наук. ред. Калишченко В. І. та ін.]. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.
12. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля. – К., 2010. – 844 с.
13. Теория текста: учебное пособие / Ю. Н. Земская, И. Ю. Качесова, Л. М. Комиссарова, Н. В. Панченко, А. А. Чувакин. – М. : Флинта, Наука, 2010. – 132 с.
14. Толстой Н. И., Толстая С. М. Славянская этнолингвистика: вопросы теории / Н. И. Толстой, С. М. Толстая. – М. : Институт славяноведения РАН, 2013. – 240 с. (Материалы ко Второму Всероссийскому совещанию славистов 5–6 ноября 2013 г.).
15. Тураева З. Я. Лингвистика текста : учеб. пособие / З. Я. Тураева. – М. : Просвещение, 1986. – 127 с.
16. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С. Я. Єрмоленко. – К. : Либідь, 2001. – 223 с.

«Загальне мовознавство»

1. Доленко М. Т. Вступ до мовознавства. Збірник вправ і завдань / М. Т. Доленко. – К. : Вища школа, 1975. – 150 с.
2. Зиндер Л. Ф. Введение в языкознание. Сборник задач / Л. Ф. Зиндер. – 2-е изд. – М. : Высшая. шк., 1998. – 176 с.
3. Карпенко Ю. В. Вступ до мовознавства : Підручник / Ю. О. Карпенко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2006. – 336 с.
4. Кириченко Г. С. Нариси загального мовознавства: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.: у 2 ч. / Г. С. Кириченко, С. В. Кириченко,

- А. П. Супрун; за ред. А. П. Супрун. – Ч. II : Основні етапи розвитку науки про мову. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 224 с.
5. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М. П. Кочерган. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 368 с. (Альма-матер).
  6. Терехова Д. І. Вступ до мовознавства: Навчальний посібник для студентів першого курсу (напрямок підготовки 6.020303 «Філологія», спеціальність «Переклад») та загальноосвітніх навчальних закладів (курси за вибором для учнів профільних класів філологічного напрямку) / Автор-упорядник Терехова Д. І. – К. – Полтава : «Полтавський літератор», 2012. – 224 с.

«Теорія та практика перекладу»

1. Взаємодія одиниць мови та мовлення: комунікативно-когнітивний, соціокультурний, перекладознавчий і методичний аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 28 березня 2014 року, м. Київ / НТУУ «КПІ» ; [ред. О. В. Ткачик]. – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. – 348 с.
2. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации / Д. Б. Гудков. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. – 288 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : Підручник / І. В. Корунець. – Вінниця : «Нова Книга», 2001. – 448 с.
4. Перевод и русская грамматика : учебно-методическое пособие для вузов / сост. Т. В. Ильина, О. А. Швецова, Т. М. Ломова; ред. Л. М. Носилова. – Воронеж : Издательско-полиграфический центр Воронежского государственного университета, 2008. – 51 с.

«Загальна та прикладна фонетика»

1. Бас-Кононенко О. В. Сегментна фонетика / О. В. Кононенко // Сучасна

- українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / [А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін.]. – К. : Знання, 2010. – С. 178–184.
2. Бондар О. І. Сучасна українська мова. Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : підручник / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К. : ВЦ "Академія", 2006. – С. 7–110.
  3. Зиндер Л. Р. Общая фонетика / Л. Р. Зиндер. – М. : Высшая школа, 1979. – С. 4–75.
  4. Карпенко Ю. К. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови / Ю. К. Карпенко. – Одеса : Чорномор'я, 1996. – 143 с.
  5. Кочергина В. А. Введение в языковедение. Основы фонетики и фонологии. Грамматика / В. А. Кочергина. – М. : Изд-во МГУ, 1991. – С. 10–50.
  6. Росетті А. Вступ до фонетики / А. Росетті. – К. : Вища школа, 1974. – С. 13–50.
  7. Савченко І. С. Фонетика, орфоєпія і графіка сучасної української мови : навч. посіб. / І. С. Савченко. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 184 с.
  8. Синявський О. Спроба звукової характеристики літературної української мови / О. Синявський. – Х. : ХДУ, 1929. – 157 с.
  9. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, фонологія, орфоєпія, графіка, орфографія / Н. І. Тоцька. – К. : Наук. думка, 1981. – 183 с.
  10. Тоцька Н. І. Фонетика і фонологія / Н. І. Тоцька // Сучасна українська літературна мова : підручник / [А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.] ; за заг. ред. А. П. Грищенка. – К. : Вища школа, 1997. – С. 11–26.

«Загальна та прикладна семантика»

1. Кобозева И. М. Лигвистическая семантика [Текст] : учебник для факультетов филологического профиля / И. М. Кобозева. – М. : Эдиториал УРСС, 2000. – 350 с.
2. Левицкий В. В. Семасиология / В. В. Левицкий. – Винница : Нова книга, 2006. – 512 с.
3. Манакин В. Н. Сопоставительная лексикология / В. Н. Манакин. – К. : Знання, 2004. – 326 с.
4. Новиков Л. А. Семантика русского языка : учеб. пособие / Л. А. Новиков. – М. : Высш. школа, 1982. – 272 с.
5. Попова З. Д. Лексическая система языка : Внутренняя организация, категориальный аппарат и приемы описания : учеб. пособие / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. – 176 с.
6. Соколовская Ж. П. Система в лексической семантике / Ж. П. Соколовская. – К. : Вища школа, 1979. – 192 с.
7. Єрмоленко С. С. Деякі питання граматичної семантики у висвітленні О. С. Мельничука / С. С. Єрмоленко // Мовознавство. – 2001. – № 6. – С. 43–49.

«Загальна та прикладна прикладна граматики»

1. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис : [навч. посіб.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. – К. : Вища шк., 2005. – 270 с.
2. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
3. Вихованець І. Р. Граматика української мови: Синтаксис : Підручник / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
4. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови : Навчальний посібник для студентів

- філологічних факультетів / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська; за ред. І. Р. Вихованця. – К. : Пульсари, 2004. – 400 с.
5. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів ВНЗ / В. О. Горпинич. – К. : Академвитдав, 2004. – 336 с.
  6. Дерев'янку Л. Проблема лінгвістичного статусу прийменника в системі мови [*Електронний ресурс*] / Л. Дерев'янку // Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1567/1/Derev.pdf>; Назва з екрана.
  7. Дудик П. С. Синтаксис української мови : [підручник] / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 384 с.
  8. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови : Синтаксис : [монографія] / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2001. – 662 с.
  9. Калько М. Аспектуальні класи українського дієслова на тлі класів З. Вендлера / М. І. Калько // Українська мова. – 2009. – № 3. – С. 17–26.
  10. Костусяк Н. М. Принципи класифікації морфологічних категорій [*Електронний ресурс*] / Н. М. Костусяк // Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/1081>; Назва з екрана.
  11. Костусяк Н. М. Принципи морфологічної класифікації категорії відмінка іменника / Н. М. Костусяк // Вісник Черкаського університету. – 2012. – № 7 (220). – С. 69–74.
  12. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Навчальний посібник / М. В. Леонова. – К. : Головне видавництво видавничого об'єднання «Вища школа», 1983. – 264 с.
  13. Леута О. І. Дієслівні речення в українській літературній мові: структура, семантика, моделі: автореф. дис. ... докт. філол. наук: 10.02.01 / Олександр Іванович Леута. – К., 2009. – 35 с.
  14. Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого речення / А. К. Мойсієнко. – К. : ПП Я. Січовик, 2006. – 240 с.

15. Ожоган В. М. Синтаксис української мови : [навч. посіб.] / В. Ожоган. – К. : Освіта України, 2010. – 332 с.
16. Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови : Пробл. пит.: [навч. посіб.] / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища шк., 1994. – 670 с.
17. Сучасна українська мова: Синтаксис : підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. ; за ред. А. К. Мойсієнка ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2013. – 238 с.
18. Тестелец Я. Г. Введение в общий синтаксис / Я. Г. Тестелец. – М. : Издательство РГГУ, 2001. – 798 с.
19. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Підручник / К. Ф. Шульжук. – 2-ге вид., доповнене. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 408 с.